

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 15. ožujka 2019.

Analiza presude

Jureša protiv Hrvatske

br. zahtjeva 24079/11

Promjena sudske prakse Vrhovnog suda ne predstavlja povredu prava na pristup sudu

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), u Vijeću od 7 sudaca, donio je 22. svibnja 2018. presudu kojom je utvrdio da podnositeljici zahtjeva nije povrijeđeno pravo na pristup Vrhovnom sudu.

Srodnik podnositeljice zahtjeva podnio je tužbu pred Općinskim sudom u Zaboku u kojoj je tražio da se utvrdi njegovo vlasništvo jedne polovice nekretnine koju je podnositeljica naslijedila povodom smrti svoje bake. Vrijednost predmeta spora odredio je na 110.000 kuna. Općinski sud u Zaboku je usvojio njegov tužbeni zahtjev, a Županijski sud u Zlataru odbio žalbu podnositeljice i potvrdio prvostupanjsku presudu. Podnositeljica je zatim podnijela reviziju Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, koja je proglašena nedopuštenom *ratione valoris* jer je vrijednost predmeta spora bila ispod praga od 100.001 kuna. Naime, Vrhovni sud je utvrdio da je tužba obuhvaćala dva odvojena zahtjeva, jedan koji se odnosi na utvrđivanje prava vlasništva i drugi koji se odnosi na izdavanje isprave kojom će se jamčiti mogućnost upisa vlasništva u zemljišnu knjigu (*clausula intabulandi*). Stoga je Vrhovni sud vrijednost predmeta spora podijelio na dva i utvrdio da vrijednost svakog pojedinog zahtjeva ne prelazi prag od 100.001,00 kn koji je potreban da bi revizija bila dopuštena. Ustavni sud je odbacio ustavnu tužbu podnositeljice.

Pozivajući se na članak 6. stavak 1. Konvencije, podnositeljica je prigovorila da joj je onemogućen pristup Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Pravo na pristup sudu, odnosno pravo na pokretanje postupka pred sudom u građanskim predmetima, jedan je od aspekata „prava na sud” zajamčenog člankom 6. Konvencije (vidi [Zubac protiv Hrvatske](#) [VV], br. 40160/12, stavak 76., 5. travnja 2018.) Međutim, sukladno praksi Europskog suda, to pravo nije apsolutno, nego može biti podvrgnuto ograničenjima. Države ugovornice imaju određenu slobodu procjene u reguliranju tog prava pod uvjetom da ograničenja ne umanjuju samu bit prava i da teže legitimnom cilju uz razuman odnos razmjernosti između upotrijebljenih sredstava i legitimnog cilja koji se nastoji postići.

U ovom predmetu ključno pitanje je bilo kako je Vrhovni sud Republike Hrvatske primijenio članak 37. st. 2. Zakona o parničnom postupku, u kojem je izričito navedeno da se

vrijednost predmeta spora tužbe u kojoj zahtjevi proizlaze iz raznih osnova određuje prema vrijednosti svakoga pojedinog zahtjeva.

U tom pogledu Europski sud je primijetio da je Vrhovni sud, u razdoblju kada je podnositeljica podnijela svoju reviziju, razmatrao tužbe za utvrđivanje prava vlasništva i izdavanje tabularne izjave kao jedan zahtjev. Međutim, od veljače 2010. Vrhovni sud je počeo mijenjati svoje tumačenje članka 37. stavka 2. Zakona o parničnom postupku, te je razmatrao tužbene zahtjeve za utvrđivanje prava vlasništva i izdavanje tabularne izjave kao dva zahtjeva. To tumačenje nastavilo se primjenjivati u praksi i nakon 10. svibnja 2010. Odluka Vrhovnog suda u predmetu podnositeljice zahtjeva stoga predstavlja preokret sudske prakse, a ne različito tumačenje Vrhovnog suda koje bi mogao stvoriti pravnu nesigurnost. Domaći sudovi imaju diskrecijske ovlasti koje im omogućuju promjenu sudske prakse kada to nije proizvoljno ili očigledno nerazumno, osobito u državama kao što je Hrvatska, sa sustavom pisanog prava koje nisu vezane presedanima.

Slijedom navedenog, Europski sud je utvrdio da nije došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2018. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskom sudom za ljudska prava